מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את תוכן השיר ואת הרעיון המרכזי שבו
- לזהות אמצעים אמנותיים בשיר ואת תפקידם
- לתרגל ניתוח של דובר, נמען ומבנה השיר

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנת השיר

1. ב – האודיסאה של הומרוס
2. ג – אם נפשו תעמיד אותן לפניו
3. ג – את המסע היפה
4. ג – לא למהר וליהנות מהדרך
5. ב – יורם ברונובסקי
6. ג – הוא הופך לרבים - "איתקות"

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – הדובר מדבר כמי שכבר יודע, בלי לספר סיפור אישי מפורט
2. נכון – ברובד הסיפורי הוא אודיסאוס, אבל בעצם כל קורא
3. לא נכון – בתרגום ברונובסקי אין חריזה ומשקל קבועים
4. לא נכון – היא לא רימתה אותו, האכזבה היא חלק מהבגרות
5. נכון – הבתים הראשונים עמוסי הרפתקאות, הסיום תמציתי

חלק ג' – התאימו בין האמצעי האמנותי לדוגמה

1 – ד (הזכרת הלסטריגונים והקיקלופים מהאודיסאה)
2 – א (השם איתקה הופך לרבים - איתקות)
3 – ה (איתקה מעניקה מסע יפה ולא מרמה)
4 – ב (החזרה על המילים ללמד, ללמד)
5 – ג (איתקה ענייה מול הנוסע העשיר בניסיון)

חלק ד' – השלימו את המשפט

1. האודיסאה
2. נפש
3. מסע
4. יורם ברונובסקי
5. איתקות

חלק ה' – כתיבה והבעת עמדה

1. יש להתייחס לכך שהדרך או המסע חשובים מהיעד עצמו, והיעד הוא בעצם מה שמוציא אותנו לדרך
2. תשובה אישית מנומקת; לבדוק שיש טיעון הגיוני ודוגמה רלוונטית מהחיים

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הדרך או המסע חשובים יותר מהיעד עצמו
- זיהוי נכון של אמצעי כגון רמיזה, סמל, האנשה, חזרה או ניגוד, עם הסבר קצר ומדויק
- המילה הופכת לרבים - איתקות - וכך איתקה הופכת לסמל כללי לכל מטרה בחיים

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בקריאה משותפת של השיר בקול ואז לעבור לתרגול
- מומלץ להשוות בין "איתקה" לשירים אחרים הנלמדים העוסקים באכזבה או בציפייה
- בחלק הפתוח כדאי לעודד תשובות אישיות אך לדרוש הנמקה מבוססת טקסט

דף תרגול: "איתקה" מאת קונסטנדינוס קוואפיס

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

השיר "איתקה" מספר על אדם שיוצא למסע ארוך אל אי בשם איתקה. השיר אומר שהדרך חשובה יותר מהיעד. בדף נתרגל ונבין את השיר.

📖 מילון קטן:

רמיזה	הזכרה קצרה של סיפור או יצירה אחרת בלי לספר אותה במלואה
סמל	דבר שמייצג רעיון גדול יותר ממנו עצמו
האנשה	לתת לדבר שאינו אדם תכונות של בן אדם
חזרה	אמצעי שבו מילה או ביטוי חוזרים כמה פעמים בשיר
ניגוד	הצגה של שני דברים הפוכים זה לזה באותו משפט או קטע
דובר	הקול שמדבר בתוך השיר, לא בהכרח המשורר עצמו
נמען	מי שהדובר פונה אליו בשיר
גוף שני	צורת דיבור שבה פונים ישירות אל "אתה"

1 חלק א' – הבנת השיר

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה סיפור קדום עומד מאחורי השיר?

א) אנטיגונה ב) האודיסאה של הומרוס ג) שיר השירים ד) ספר בראשית

2. מתי באמת מופיעות המפלצות בשיר?

א) בכל מסע בלי יוצא מהכלל ב) רק בים ג) אם נפשו תעמיד אותן לפניו ד) רק בלילה

3. מה איתקה נותנת לנוסע בעצם?

א) עושר רב ב) ממלכה גדולה ג) את המסע היפה ד) מנוחה מיידית

4. איך השיר ממליץ לנוסע להתנהג?

א) למהר ככל האפשר ב) להימנע מהרפתקאות ג) לא למהר וליהנות מהדרך ד) לשוב מיד הביתה

5. מי תרגם את השיר לעברית?

א) לאה גולדברג ב) יורם ברונובסקי ג) נתן אלתרמן ד) אהרן אמיר

6. מה קורה למילה איתקה בסוף השיר?

א) הוא נעלם מהשיר ב) הוא הופך לשם של אדם ג) הוא הופך לרבים - "איתקות"

ד) הוא מוחלף בשם אחר

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הדובר בשיר מספר על מסע שהוא עצמו עבר לאחרונה.	☐	☐
2	הנמען בשיר הוא כל אדם שיש לו מטרה או חלום, לא רק אודיסאוס.	☐	☐
3	השיר כתוב בחריזה ובמשקל קבועים.	☐	☐
4	לפי השיר, אם איתקה תתברר כענייה, היא רימתה את הנוסע.	☐	☐
5	הבתים הראשונים בשיר מפורטים יותר מהבתים האחרונים.	☐	☐

3 חלק ג' – התאימו בין האמצעי האמנותי לדוגמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. רמיזה	___	**א.** השם איתקה הופך לרבים - איתקות
2. סמל	___	**ב.** החזרה על המילים ללמד, ללמד
3. האנשה	___	**ג.** איתקה ענייה מול הנוסע העשיר בניסיון
4. חזרה	___	**ד.** הזכרת הלסטריגונים והקיקלופים מהאודיסאה
5. ניגוד	___	**ה.** איתקה מעניקה מסע יפה ולא מרמה

4 חלק ד' – השלימו את המשפט

השלימו את המילה החסרה.

1. השיר מתבסס על היצירה _____ של הומרוס.

2. לפי השיר, המפלצות לא יופיעו אלא אם ה _____ של הנוסע יעמיד אותן לפניו.

3. איתקה לא נתנה לנוסע עושר, אלא את ה _____ היפה.

4. את השיר לעברית תרגם _____ .

5. בסיום השיר המילה איתקה הופכת ל _____ , צורת הרבים שלה.

5 חלק ה' – כתיבה והבעת עמדה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. הסבירו במילים שלכן ושלכם מהו הרעיון המרכזי בשיר "איתקה" לגבי היחס בין הדרך ליעד.

2. האם אתם מסכימים עם הרעיון שהדרך חשובה מהיעד? נמקו את עמדתכם בעזרת דוגמה מחייכם.

כרטיס יציאה

מהו הרעיון המרכזי של השיר "איתקה"?

תנו דוגמה אחת לאמצעי אמנותי בשיר והסבירו את תפקידו.

מה קורה למילה "איתקה" בסוף השיר, ומה זה מלמד אותנו?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀